

84. møde

Onsdag den 6. maj 1987 kl. 19.00

Dagsorden:

Meddelelser fra formanden.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg har følgende at meddele: arbejdsministeren har meddelt mig, at han ønsker mundtligt at fremsætte forslag til lov om ændring af arbejdstilrettelæggelsen m.v. for underordnede syghuslæger og om fornyelse og forlængelse af overenskomster for underordnede syghuslæger m.fl., nr. L 238.

Mundtlig fremsættelse af forslag:

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Midt i debatten om den løbende konflikt på sygehusområdet er det vigtigt for regeringen at slå fast, at arbejdstilrettelæggelsen på sygehusene har og må have som hovedformål at sikre kvaliteten i patientbehandlingen, således at patienterne får en så god og tillidvækkende behandling som muligt. Det er nemlig patienternes sygehuse.

I de senere år har forholdene på sygehuse udviklet sig på en stadig mere uhensigtsmæssig måde. En hovedårsag hertil er, at overenskomsten fra 1981 for de underordnede syghuslæger har vist sig at medføre helt uacceptable virkninger.

Sundhedsstyrelsen gjorde allerede i 1981 opmærksom på, at arbejdstilrettelæggelsen i forbindelse med den nye overenskomst stærkt forringede mulighederne for at fastholde kvaliteten i uddannelsen af de yngre syghuslæger. Sundhedsstyrelsen udtalte, at der derfor på længere sigt ville være store

problemer med at bevare kvaliteten i patientbehandlingen.

Også Folketingets finansudvalg har tidligere drøftet de yngre lægers arbejdstidsregler. Finansudvalget henstillede i et samråd med finansministeren i 1986 til regeringen at søge gennemført nogle mere hensigtsmæssige overenskomstregler.

De problemer, der eksisterer, er for det første, at reglerne om rådighedstjeneste og tilkald har medført, at en stor del af en læges arbejdsuge tilbringes med passiv rådighedsvagt. Dette står i modsætning til f.eks. forholdet for andre personalegrupper på sygehusene, hvor rådighedsvagter også forekommer, men i meget mere begrænset omfang. Grunden hertil er bl.a., at helt sædvanligt og forudseligt arbejde på disse vagter nu som hovedregel indregnes med faktor 1,5 i arbejdstiden.

Den anden uacceptable virkning er, at der er ansat mere end 35 pct. flere læger på sygehusene. Det skyldes bl.a. den såkaldte 20-timers regel, hvorefter halvdelen af arbejdstiden skal udføres som dagarbejde. Det har navnlig ført til meget uheldige forhold omkring patientbehandlingen, hvor der i dag meget ofte savnes den nødvendige kontinuitet i behandlingen. Det er simpelt hen alt for sjældent, at patienterne ser den samme læge flere gange.

Den tredje uacceptable virkning er, at det efterhånden er blevet meget vanskeligt at sikre den nødvendige og forsvarlige uddannelse af lægerne. Der er mange læger i sygehusvæsenet, og de er alle undergivet de samme uhensigtsmæssige regler for arbejdstilrettelæggelsen. Derfor er det meget vanskeligt at sikre den enkelte yngre læge med et uddannelsesbehov den uddannelse, han eller hun og samfundet kan forvente.

Den ulykkelige konflikt, som nu er opstået mellem Foreningen af Yngre Læger på den ene side og bl.a. Amtsrådsforeningen på den anden side, er udelukkende et resultat af disse uheldige forhold, idet parterne er enige om, at der ikke er nogen uenighed om lønspørgsmål, men kun om arbejdstidsreglerne.

Efter regeringens opfattelse er det derfor nu nødvendigt at få løst op for de nævnte problemer, og det er nødvendigt, at dette bliver gjort på en måde, så der er et langsigtet perspektiv, som både læger og sygehusejere kan acceptere, således at der ikke ved de

[Arbejdsministeren]

kommente overenskomstforhandlinger stadig skal være strid om spørgsmål, hvor parternes grundlæggende mål formentlig er de samme.

Regeringen har arbejdet med flere forskellige modeller til at løse problemerne i de sidste par dage. Vi har nu valgt den model, som vi i situationen betragter som den mest effektive. Det er regeringens opfattelse, at en løsning af problemerne må omfatte følgende punkter:

For det første er det helt nødvendigt for arbejdstilrettelæggelsen og for uddannelsen af de yngre læger, at den store gruppe af færdiguddannede speciallæger ikke er undergivet helt det samme sæt af arbejdstidsregler, som grundlæggende er konstrueret med uddannelsesformål for øje.

Speciallægerne bør ikke fortsætte med at være undergivet et system af tidsbegrænsede ansættelser – i princippet frem til pensionsalderen. Derfor lægger regeringen afgørende vægt på, at sygehusmyndighederne hurtigst muligt gennem forhandlinger opnår aftaler med lægerne om en faststillingsreform, hvor det endelige mål skal være, at færdiguddannede speciallæger inden for de givne normerings- og budgetmæssige rammer kan se frem til fast ansættelse.

Hvis sådanne aftaler ikke er indgået inden 15. september i år, er regeringen indstillet på at gennemføre en sådan ordning ved lov.

For det andet er det nødvendigt, at de nye læger, der ansættes i sygehusvæsenet, kan regne med, at deres uddannelse – både den praktisk-kliniske grunduddannelse og den videre uddannelse – foregår på en veltilrettelagt og effektiv måde.

Det vil navnlig være nyttigt, hvis den tid, det gennemsnitlig tager den enkelte læge at gennemgå sin uddannelse, kan nedsættes væsentligt. Hertil kræves bl.a., at der er det nødvendige antal stillinger, som er beholdt disse uddannelsesformål.

For det tredje finder regeringen, at der er et stærkt behov for en skærpet opmærksomhed over for, om det er nødvendigt, at så stor en del af lægernes arbejde udføres som tilkalde- og overarbejdstimer, eller om man i videre omfang kunne udføre det som normaltjeneste.

Regeringen har særlig hæftet sig ved, at det fra lægeside har været understreget, at den eksisterende overenskomst giver visse muligheder for at løse dette problem.

Regeringen henstiller derfor til sygehusmyndighederne, at man tilrettelægger arbejdet sådan, at lægernes arbejdstid i videst muligt omfang bliver udført som normaltjeneste, herunder ved anvendelse af overenskomstens muligheder for 2- og 3-holdsskift.

Regeringen vil nedsætte et udvalg, hvor også parterne er repræsenteret, som skal beskæftige sig med uddannelses- og arbejdstilrettelæggelse under forudsætning af, at der snarest bliver gennemført en stillingsstruktur med et stort antal faste læger.

Regeringen er klar over, at fremskridt på dette område vil kræve vilje fra både læger og sygehusmyndigheder til at bryde med vante forestillinger og rutiner. Og vi opfordrer parterne til at vise denne vilje i udvalgsarbejdet, der skal være færdiggjort i oktober 1988.

For det fjerde er det regeringens opfattelse, at det nu er nødvendigt at standse den igangværende konflikt på sygehusene. Det var med beklagelse, at regeringen konstaterede, at forhandlingerne mellem sygehusarbejdsgiverne og Foreningen af Yngre Læger trods forligsmandens mæglingsbestræbelser og trods de forhandlingsforsøg, der senere har været, ikke kunne føre til et resultat.

En længerevarende konflikt på sygehusene vil få alvorlige konsekvenser for patienterne og sygehusdriften. Særlig rammes patienter, der indkaldes til behandling fra sygehusafdelingernes ventelister. Behandlingen af disse patienter må, så længe arbejdsstandsningerne varer, udskydes yderligere. Konsekvensen heraf er uundgåeligt, at denne i forvejen udsatte patientgruppe får forøget deres usikkerhed og utryghed, og ofte smertefulde sygdomstilstande bliver forlænget. Det kan ikke fortsætte.

Efter forslaget forlænges en række overenskomster mellem Foreningen af Yngre Læger og det offentlige i to år. På det lønmæssige område sker forlængelsen med de ændringer, der gælder på det øvrige AC-område, herunder en arbejdstidsnedsættelse til 37 timer.

I tilslutning hertil er det imidlertid nødvendigt at justere enkelte af overenskomsternes regler om arbejdstilrettelæggelse for at modvirke de indledningsvis omtalte uacceptable forhold.

Der etableres derfor et paritetisk nævn med en uvildig opmand, der skal være fær-

[Arbejdsministeren]

dig med sit arbejde den 1. september 1987. Nævnet skal foretage ændringer i overenskomsterne med henblik på fire formål.

For det første en vis smidiggørelse af reglerne for, hvor en yngre læge skal gøre tjeneste. Sygehusledelsen bør i givet fald indhente en lægefaglig vurdering fra overlægerådet af forslag til fælles tjeneste.

For det andet bør der ske en udvidelse af det tidsrum, hvori 20-timers reglen gælder.

For det tredje bør de fastansatte speciallæger undtages fra 20-timers reglen.

Og for det fjerde bør der ske en modifikation af bl.a. reglen om, at rådighedstjeneste altid skal indregnes i arbejdstiden.

Det er regeringens håb, at der med denne pakke af initiativer og forslag nu dels kan blive sat stop for den for patienterne så ulykkelige sygehuskonflikt, dels kan blive lagt grundlag for en løsning af de problemer, der har været skyld i konflikten.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale

lovforslaget til Folketingets hurtige og velvilige behandling.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 7. maj 1987, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19.11
